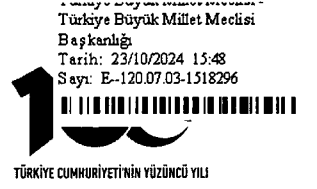

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-13307741

Konu : Soru Önergeleri (7/15799-15923-15924)

7/15799 GK 12

7/15923-15924 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 06.09.2024 tarihli ve 1490935 sayılı yazınız.
b) 13.09.2024 tarihli ve 1492243 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan ve Bakanlığımıza yöneltilen 7/15799, 7/15923 ve 7/15924 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/15799-15923-15924 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 5D772BF7-F5EF-484B-BD27-9A9B99E22422

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, suça sürüklenme vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere çalışmalar yapmakta ve koruyucu, önleyici ve destekleyici tüm çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Bir çocuğun bile istismara uğramaması için çalışmalarımız devam etmektedir. Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde desteklenmektedir. Adli süreç yakından takip edilmekte ve davaya müdahil olunmakta, herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmektedir.

Aileleri ve sosyal çevreleri tarafından kolluk güçlerine kayıp olarak bildirilen çocuklarla ilgili iş ve işlemler Kolluk Birimlerince yerine getirilmektedir.

Bulunan çocuklardan Adli Makamlarca Bakanlığımıza bildirilen çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında sosyal inceleme yapılarak, çocuk ve aile ihtiyaç duydukları koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde desteklenmektedir.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; koruyucu ve önleyici hizmetler, ikincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler ve müdahale ve rehabilitasyon hizmetlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda;

Koruyucu ve önleyici hizmetler bağlamında yapılan çalışmalar;

- Bakanlığımızca her ilde Çocuklar Güvende Ekipleri oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda sayısı 382’i aşan Çocuklar Güvende Ekibimizle 193 bini aşan görüşme yapılmıştır.
- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla “Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi” uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir. Okul Destek Projesi ile SED hizmetinden yararlanan 40 binden fazla ortaokul ve lisedeki çocuğumuz kültürel, sanatsal, sportif ve akademik yönden desteklenmiştir.
- Okullarda, risk altında bulunan çocuklarımız için koruyucu ve önleyici hizmet sunan “Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Uygulaması” hayata geçirilmiştir. Ekiplerce; eğitim çağında olup okula devam etmediği tespit edilen çocuklar eğitim-öğretim sistemine

kazandırılmakta, örgün eğitim çağını tamamlamış çocuklar mesleki eğitime yönlendirilmektedir.

- 0-6 yaş aralığındaki çocukların bilişim teknolojileriyle uygun şekilde tanıştırılması ve dijital risklerden korunması amacıyla Bakanlığımızdan açılış izni alan özel kreş ve gündüz bakımevinden hizmet alan ebeveynler ile kreş ve gündüz bakımevi çalışanlarına “Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı” başlıklı farkındalık eğitimleri verilmektedir. Yaklaşık 40 bin kişiye Çocukların Dijital Risklerden Korunması; 157 bin kişiye Mahremiyet Eğitimleri verilmiştir.
- Ebeveynlerin gerçek oyun ve oyuncakların önemi konusunda farkındalıklarının artırılması ile oyun seçiminde ebeveynlere rehberlik sağlanması; kitapların çocukların gelişimi için önemi konusunda farkındalık sağlanması, oyunla ve kitapla doğru ve etkili zaman geçirilmesi teşvik edilerek dijital bağımlığa karşı da koruyucu bir faktör oluşturulması amacıyla Oyuncak ve Kitap Seçiminde Ebeveyn Rehberi hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde “Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu” oluşturulmuştur.
- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşılabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde “Sosyal Medya Çalışma Grubu” oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kaldığı internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir. Sosyal Medya Çalışma Grubu ile bu güne kadar 2 bin 300’e yakın içeriğe müdahale edilmiştir.
- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY) isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlardaki çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
- 0-18 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere uygun içerikli kitap seçimi konusunda rehberlik edilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenmekte ve uygun içerikli kitap listesi oluşturulmaktadır. Oluşturulan liste Bakanlığımızın resmi sayfasında yayınlanmaktadır. 0-18 yaş grubu çocuklara yönelik kitapları değerlendirip 1.900’e yakın kitap uygun içerikli kitap olarak önerilmiştir.
- Bakanlığımız tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin artırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla kapsayıcı ve modüler bir eğitim programı hazırlanmaktadır.

Bu doğrultuda eğitim programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; “İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler”, “Ebeveynlik”, “Gelişim”, “Duyarlı

Bakım”, “Pozitif Disiplin”, “Günlük Rutinler”, Dijital Ebeveynlik”, “Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma” başlıklı modüllerden oluşmaktadır.

- 7 gün 24 saat farklı dil seçenekleri ile hizmet veren Alo 183 Sosyal Destek Hattını Bakanlığımız bünyesinde oluşturduk. Buraya gelen bildirimler ile birlikte, kolluk kuvvetleri, vatandaşlar veya adli makamlar tarafından bildirilen çocuklara veya basında yer alan haberlere ilişkin ivedilikle harekete geçerek inceleme başlatılmakta, olay yakından takip edilerek gerektiğinde hukuksal süreçlerine de müdahil olunmaktadır.
- Ülkemizde ilk kez çocukların korunması için önemli istişarelerin gerçekleştirildiği 1. Çocuk Şurası 2023 yılında Bakanlığımızca düzenlenmiştir.
- Diğer yandan her ilde Çocuk Koruma İl Koordinasyonları, Vali başkanlığında periyodik olarak toplanıp çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.
- Bakanlığımızca çocuklarımızın sosyal ve ekonomik yönden güçlendirilmesi, kurum bakımına alınmadan ailesi yanında desteklenmesi amacıyla sosyal ve ekonomik destek hizmeti (SED) yürütülmekte, ailelere sağlanan Sosyal ve Ekonomik Destek ile çocuklar öz aile veya yakınları yanında desteklenmekte, aile birliği ve bütünlüğü korunmaktadır. 01 Eylül 2024 itibarıyla 168.924 çocuğumuz SED hizmetinden faydalandırılmakta olup, hizmet kapsamında 7 milyar 344 milyon TL ödeme gerçekleştirilmiştir. Hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarımızın da önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.
- 2023 yılında yayımlanan “Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda çocukların risklerden korunmalarına yönelik toplumsal farkındalığı artırıcı faaliyetlerin yürütülmesi ve çocukların risklerle karşı karşıya gelmemesi ve onlara yönelik güvenli alanların oluşturulmasına ilişkin eylemlere yer verilmiştir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

İkincil örselenmelerinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında;

- Çocuğa yönelik ihmal, istismar, şiddet vb. vakalarının önlenmesi, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde planlanması ve uygulanabilmesi, ilk andan itibaren çocuğun yüksek yararı doğrultusunda vaka yönetiminin doğru planlanması, sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve mağdur çocuk ve ailesinin ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla nitelikli eğitimler almış, deneyimli ve farklı meslek disiplininden gelmiş personelden oluşan Uzman Müdahale Ekipleri 81 ilde oluşturulmuştur.
- İstismara uğrayan ya da uğradığı düşünülen çocukların ikincil örselenmeleri önlemek amacıyla adli görüşmeleri ile adli ve psikiyatrik muayenelerinin yapıldığı, sosyal gereksinimlerinin karşılandığı Sağlık Bakanlığına bağlı Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) kurulmuştur. Çocuk İzlem Merkezlerinde Bakanlığımızda görevli sosyal çalışma görevlisi görevlendirilmiştir.

Müdahale ve Rehabilitasyon hizmetlerine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında;

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psikososyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır. Bugün 62 ihtisaslaştırılmış çocuk evleri sitesinde 1.689 çocuğumuzun rehabilitasyonu sağlanmaktadır.

İhtisas kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve aileleri psikososyal destek programına dâhil edilmektedir. Anka Çocuk Destek Programı ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.